

# EUROOPAN TIETOSUOJAVALTUUTETTU

## Tiivistelmä Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnosta komission ehdotuksista direktiiviksi tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta annetun direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja asetukseksi yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen lakisääteisistä tilintarkastusta koskevista erityisvaatimuksista

(Koko lausunto on luettavissa englanniksi, ranskaksi ja saksaksi Euroopan tietosuojavaltuutetun verkkosivuilla <http://www.edps.europa.eu>)

(2012/C 336/04)

### Johdanto

*Euroopan tietosuojavaltuutetun kuuleminen*

1. Komissio hyväksyi 30 päivänä marraskuuta 2011 ehdotuksen lakisääteisistä tilintarkastuksista annetun direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta <sup>(1)</sup>. Direktiiviin 2006/43/EY ehdotetut muutokset koskevat tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen hyväksymistä ja rekisteröintiä, periaatteita ammattietiikasta, salassapitovelvollisuutta, riippumattomuutta ja raportointia sekä näihin liittyviä valvontasääntöjä. Samana päivänä komissio hyväksyi yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen lakisääteisestä tilintarkastuksesta tehdyn ehdotuksen asetukseksi <sup>(2)</sup>, jossa vahvistetaan tällaisten tilintarkastusten suorittamista koskevat edellytykset (jäljempänä asetusehdotus). Ehdotukset lähetettiin Euroopan tietosuojavaltuutetulle kuulemista varten 6 päivänä joulukuuta 2011.

2. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen siihen, että komissio on pyytänyt häneltä lausuntoa, ja suosittelee, että direktiivin johdanto-osaan sisällytetään viittaus tähän lausuntoon. Asetusehdotuksen johdanto-osaan on jo sisällytetty viittaus Euroopan tietosuojavaltuutetun kuulemiseen.

3. Tässä lausunnossa Euroopan tietosuojavaltuutettu käsittelee direktiiviin 2006/43/EY liittyviä kysymyksiä, joissa mennään pidemmälle kuin ehdotetuissa muutoksissa. Hän korostaa itse direktiivin mahdollisia tietosuojavaikutuksia <sup>(3)</sup>. Tässä lausunnossa esiteltävä analyysi liittyy suoraan jo voimassa olevan lainsäädännön soveltamiseen ja muihin käsiteltävinä oleviin ja mahdollisiin tuleviin ehdotuksiin, jotka sisältävät vastaavia säännöksiä, kuten niihin, joita on käsitelty Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnoissa pankkilainsäädännön tarkistamista koskevasta lainsäädäntöpaketistä, luottoluokituslaitoksista, rahoitusvälineiden markkinoista (rahoitusmarkkinadirektiivi/rahoitusmarkkina-asetus) ja markkinoiden väärinkäytöstä <sup>(4)</sup>. Näin ollen Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee tämän lausunnon lukemista yhdessä edellä mainituista aloitteista 10 päivänä helmikuuta 2012 antamiensa lausuntojen kanssa.

### *Ehdotuksen tavoitteet ja soveltamisala*

4. Komissio katsoo tilintarkastusyhteisöjen osaltaan vaikuttaneen finanssikriisin syntymiseen ja pyrkii kiinnittämään huomiota siihen, mikä merkitys tilintarkastajilla oli – tai oikeastaan olisi pitänyt olla – kriisitilanteessa. Komissio toteaa myös, että luotettavalla tilintarkastuksella on keskeinen asema yleisen luottamuksen ja markkinoiden luottamuksen palauttamisessa.

5. Komissio mainitsee, että on lisäksi korostettava, että tilintarkastajien tehtäväksi on lainsäädännön nojalla annettu yritysten, jotka hyötyvät rajoitetusta vastuusta ja/tai joilla on lupa tarjota palveluja finanssialalla, lakisääteisten tilintarkastusten suorittaminen. Tehtävän yhteiskunnalliseen rooliin liittyvät vaatimukset täyttyvät, kun tilintarkastajat antavat lausunnon kyseisten yritysten tilinpäätöksen totuudenmukaisuudesta ja oikeellisuudesta.

<sup>(1)</sup> COM(2011) 778.

<sup>(2)</sup> COM(2011) 779.

<sup>(3)</sup> Komissio ei kuullut Euroopan tietosuojavaltuutettua ehdotuksesta lakisääteisiä tilintarkastuksia koskevaksi direktiiviksi 2006/43/EY; itse direktiivi hyväksyttiin 17 päivänä toukokuuta 2006.

<sup>(4)</sup> Euroopan tietosuojavaltuutetun 10 päivänä helmikuuta 2012 antamat lausunnot, joihin voi tutustua osoitteessa <http://www.edps.europa.eu>

6. Lisäksi finanssikriisi on komission mukaan tuonut esille heikkouksia lakisääteisessä tilintarkastuksessa erityisesti yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen osalta. Näillä yhteisöillä on yleisen edun kannalta huomattava merkitys liiketoimintansa, kokonsa, työntekijämääränsä tai asemansa vuoksi tai sen vuoksi, että niillä on paljon sidosryhmiä.

7. Näihin ongelmiin puuttumiseksi komissio on esittänyt ehdotuksen lakisääteisiä tilintarkastuksia koskevan direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta. Ehdotus koskee tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen hyväksymistä ja rekisteröintiä, periaatteita ammattietiikasta, salassapitovelvollisuutta, riippumattomuutta ja raportointia sekä näihin liittyviä valvontasääntöjä. Komissio on myös ehdottanut yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen lakisääteisestä tilintarkastuksesta uutta asetusta, jossa vahvistetaan tällaisten tilintarkastusten suorittamista koskevat edellytykset.

8. Komissio ehdottaa, että direktiiviä 2006/43/EY sovellettaisiin tilanteisiin, joita asetusehdotus ei kata. Näin ollen on tärkeää tehdä selvä ero näiden säädösten välillä. Tämä tarkoittaa, että direktiivin 2006/43/EY nykyiset säännökset, jotka liittyvät vain yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen lakisääteisten tilintarkastusten suorittamiseen, siirrettäisiin – mahdollisine muutoksineen – asetusehdotukseen.

#### *Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnon tarkoitus*

9. Lakisääteisten tilintarkastusten oikeudellisen kehyksen täytäntöönpano ja soveltaminen voi tietyissä tapauksissa vaikuttaa yksilöiden oikeuksiin henkilötietojen käsittelyn alalla. Direktiivi 2006/43/EY nykyisessä muodossaan ja muutettuna sekä asetusehdotus sisältävät säännöksiä, joilla voi olla vaikutusta asianosaisten tietosuojaan.

#### **Päätelmät**

46. Euroopan tietosuojavaltuutettu pitää myönteisenä huomiota, jota asetusehdotuksessa on kiinnitetty erityisesti tietosuojaan, mutta havaitsi jonkin verran parannettavaa.

47. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee seuraavaa:

- muotoillaan uudelleen asetusehdotuksen 56 artikla ja sisällytetään direktiiviin 2006/43/EY säännös, jossa korostetaan voimassa olevan tietosuojalainsäädännön täysimääräistä sovellettavuutta, ja korvataan monet viittaukset asetusehdotuksen eri artikloissa yhdellä yleisellä säännöksellä, jossa viitataan direktiiviin 95/46/EY ja asetukseen (EY) N:o 45/2001. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa, että selvennetään direktiiviä 95/46/EY koskevaa viittausta säätämällä, että kyseisiä säännöksiä on sovellettava yhdenmukaisesti direktiivin 95/46/EY täytäntöönpanoa koskevien kansallisten sääntöjen kanssa;
- täsmennetään, minkälaisia henkilötietoja ehdotetun asetuksen nojalla voidaan käsitellä, määritetään, missä tarkoituksessa kyseiset toimivaltaiset viranomaiset voivat käsitellä henkilötietoja, ja vahvistetaan edellä mainittua käsitelyä koskeva täsmällinen, tarpeellinen ja oikeasuhteinen tietojen säilytysaika;
- ottaen huomioon tiedonsiirtoihin kolmansille maille liittyvät riskit Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee, että direktiivin 2006/43/EY 47 artiklaan lisätään, että mikäli tietosuoja ei ole riittävä, arviointi on tehtävä tapauskohtaisesti. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee myös, että asetusehdotuksen asiaa koskeviin säännöksiin sisällytetään vastaava viittaus ja tapauskohtainen arviointi;
- korvataan asetusehdotuksen 30 artiklaan sisältyvä 5 vuoden vähimmäissäilytysaika enimmäissäilytysajalla. Valittavan ajan olisi oltava tarpeellinen ja oikeasuhteinen tietojen käsittelyn tarkoituksen kannalta;
- mainitaan direktiivin 2006/43/EY ja asetusehdotuksen asiaan liittyvissä artikloissa tarkoitettujen seuraamusten julkistamisen tarkoitus ja selitetään julkistamisen tarpeellisuus ja oikeasuhteisuus sekä direktiivin 2006/43/EY että asetusehdotuksen johdanto-osissa. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee myös, että julkistamisesta olisi päätettävä tapauskohtaisesti ja että olisi huolehdittava mahdollisuudesta julkistaa vähemmän tietoa kuin tällä hetkellä edellytetään;

- ryhdytään riittäviin suojatoimiin seuraamusten julkistamisvelvollisuuden osalta, jotta taataan syyttömyys-olettamaa koskevan periaatteen noudattaminen, asianomaisten vastustusoikeus, tietojen turvallisuus/virheettömyys ja tietojen poistaminen asianmukaisen määräajan jälkeen;
- lisätään asetusehdotuksen 66 artiklan 1 kohtaan seuraava säännös: "näiden henkilöiden henkilöllisyys on pidettävä salassa menettelyn kaikissa vaiheissa, mikäli kansallisessa lainsäädännössä ei vaadita henkilöllisyyden paljastamista lisätutkimuksissa tai myöhemmissä oikeustoimissa";
- korvataan asetusehdotuksen 66 artiklan 2 kohdan c alakohdassa ilmaus "direktiivissä 95/46/EY säädettyjen periaatteiden mukaisesti" ilmauksella "direktiivin 95/46/EY mukaisesti".

Tehty Brysselissä 13 päivänä huhtikuuta 2012.

Giovanni BUTTARELLI  
*Euroopan apulaistietosuojavaltuutettu*

---